

ગુજરાત જાહેર સેવા આયોગ

સેક્ટર - ૧૦-એ, ૯-૩ સર્કલ પાસે, ૯ રોડ,
ગાંધીનગર - ૩૮૨૦૧૦

જાહેરાત ક્રમાંક: ૮૦/૨૦૨૪-૨૫, મદદનીશ કાયદા અધિકારી, વર્ગ-૨ (GPCB) ની જગ્યા પર
ભરતી માટેની પ્રાથમિક કસોટીમાં ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૮૦ મિનિટના સંયુક્ત
પ્રશ્નપત્રનો અભ્યાસક્રમ

સીધી પસંદગીથી ભરતીની પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

ભાગ-૧

માધ્યમ: ગુજરાતી

કુલ ગુણ : ૧૦૦

મુદ્દા	વિષય	ગુણ
૧	ભારતની ભૂગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે	૩૦
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને રચનાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે	
૩	ભારતનો ઇતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે	
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન	
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને હક્કો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત ખતિ, અનુસૂચિત જનખતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) નીતિ આયોગ (૧૦) બંધારણીય તથા વૈધાનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, કોમ્પ્યુટર એન્ડ ઓડિટર જનરલ, માહિતી આયોગ	
૬	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી	૧૦
૭	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો	૧૦
૮	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી (૧) તાર્કિક અને વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા (૨) સંખ્યાઓની શ્રેણી સંકેત અને તેનો ઉકેલ. (૩) સંબંધ વિષયક પ્રશ્નો. (૪) આકૃતિઓ અને તેના પેટા વિભાગ, વેન આકૃતિઓ (૫) ઘડીયાળ, કેલેન્ડર અને ઉંમર સંબંધિત પ્રશ્નો. (૬) સંખ્યા વ્યવસ્થા અને તેના માનક્રમ.	૩૦

	<p>(૭) રૈખિક સમીકરણ (એક કે બે ચલમાં)</p> <p>(૮) પ્રમાણ, હિરસો અને ચલ.</p> <p>(૯) સરેરાશ યા મધ્યક, મધ્યરથ અને બહુલક, ભારિત સરેરાશ. .</p> <p>(૧૦) ઘાત અને ઘાતાંક, વર્ગ, વર્ગમૂળ, ઘનમૂળ, ગુ.સા.અ. અને લ.સા.અ</p> <p>(૧૧) ટકા, સાદુ અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ, નહો અને ગુકશાન.</p> <p>(૧૨) સમય અને કાર્ય, સમય અને અંતર, ઝડપ અને અંતર.</p> <p>(૧૩) સરળ ભૌતિક આકૃતિઓના ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ, જથ્થો અને સપાટીનો વિસ્તાર (છ સમાંતર બાજુ ધરાવતો ઘન, ઘન, સિલિન્ડર, શંકુ આકાર, ગોળાકાર).</p> <p>(૧૪) રેખા, ખૂણા અને સામાન્ય ભૌમિતિક આકૃતિઓ-સાદી કે ત્રાંસી સમાંતર રેખાઓના ગુણધર્મો, ત્રિકોણની સાપેક્ષ બાજુઓના માપનના ગુણધર્મો, પાયથાગોરસનો પ્રમેય, ચતુર્ભૂજ, લંબગોળ, સમાંતર બાજુ ચતુષ્કોણ, સમભૂજ ચતુષ્કોણ.</p> <p>(૧૫) બીજગણિતનો પરિચય-BODMAS-કાનાભાગુવઓ-વિચિત્ર પ્રતિકોની સરળ સમજૂતિ.</p> <p>(૧૬) માહિતીનું અર્થઘટન, માહિતીનું વિશ્લેષણ, માહિતીની પર્યાપ્તતા, સંભાવના</p>	
૯	<p>ગુજરાતી વ્યાકરણ (ગુજરાતી માધ્યમ-Gujarati Medium Only)</p> <p>(૧) બેડણી</p> <p>(૨) સમાનાર્થી-વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો</p> <p>(૩) રૂઢિપ્રયોગો અને કહેવતો</p> <p>(૪) સમાસ</p> <p>(૫) સંધિ</p> <p>(૬) અલંકાર</p> <p>(૭) છંદ</p>	૧૦
૧૦	<p>English Grammar (અંગ્રેજી માધ્યમ- English Medium Only)</p> <p>(1) Articles, Pronouns, Adjectives, Prepositions, Conjunctions and Question tag.</p> <p>(2) Verb and Tense, Agreement between subject and verb, Gerund, Participles.</p> <p>(3) Modal auxiliaries. Usage of can, may, could, should, etc.</p> <p>(4) Use of some, many, any, few, a little. Since and for.</p> <p>(5) Active and passive voice</p> <p>(6) Degrees of adjectives.</p> <p>(7) Common errors of usage.</p>	૧૦

❖ મુદ્દા ક્રમાંક ૮ થી ૧૦ માટેનો અભ્યાસક્રમ ધોરણ- ૧૨ સમકક્ષ રહેશે.

Syllabus for preliminary test for recruitment from Direct Selection

Part-1

Medium: Gujarati

Total Marks: 100

Point No	Subject	Marks	
1	Geography of India – Geographical, Economic, Social, Natural Resources and Population related topics – With Special reference to Gujarat	30	
2	Cultural Heritage of India – Literature, Arts, Religion and Architecture - With Special reference to Gujarat		
3	History of India- With Special reference to Gujarat		
4	Indian Economy and Planning		
5	Indian Politics and Constitution of India: (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Casts, Scheduled Tribes and Backward Classes of the society (9) NITI Aayog (10) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Comptroller and Auditor General, Information Commission		
6	General Science, Environment and Information & Communication Technology		10
7	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports		10
8	General Mental Ability Test (1) Logical Reasoning and Analytical Ability (2) Number Series, Coding-Decoding (3) Questions about relationship. (4) Shapes and their Sub-sections, Venn Diagram (5) Questions based on Clock, Calendar and Age (6) Number system and order of Magnitude (7) Linear Equations - in one or two Variables (8) Ratio, Proportion and Variation (9) Average of Mean, Median, Mode- including weighted Mean (10) Power and Exponent, Square, Square Root, Cube Root, H.C.F. & L.C.M. (11) Percentage, Simple and Compound Interest, Profit and Loss (12) Time and Work, Time and Distance, Speed and Distance (13) Area and Perimeter of Simple Geometrical Shapes, Volume and Surface Area of Sphere, Cone, Cylinder, Cubes and Cuboids (14) Lines, Angles and Common geometrical figures - properties of transverse or parallel lines, properties related to measure sides of a triangle, Pythagoras theorem, quadrilateral, rectangle, Parallelogram and rhombus. (15) Introduction to algebra-BODMAS, simplification of weird Symbols. (16) Data interpretation, Data Analysis, Data sufficiency, Probability		30

9	<p>Gujarati Grammar (ગુજરાતી માધ્યમ-Gujarati Medium Only)</p> <p>(૧) બેઠણી (૨) સમાનાર્થી-વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો (૩) રૂઢિપ્રયોગો અને કહેવતો (૪) સમાસ (૫) સંધિ (૬) અલંકાર (૭) છંદ</p>	10
10	<p>English Grammar (અંગ્રેજી માધ્યમ- English Medium Only)</p> <p>(1) Articles, Pronouns, Adjectives, Prepositions, Conjunctions and Question tag. (2) Verb and Tense, Agreement between subject and verb, Gerund, Participles. (3) Modal auxiliaries. Usage of can, may, could, should, etc. (4) Use of some, many, any, few, a little. Since and for. (5) Active and passive voice (6) Degrees of adjectives. (7) Common errors of usage.</p>	10

❖ The standard of the syllabus for point no. 8 to 10 will be equivalent to Standard 12.

p-7

Syllabus for the Preliminary Test for the Recruitment of

Assistant Law Officer (GPCB), Class II (Part-2)

Mark:200

Questions:200

Medium: English

1. Constitutional Law of India (With Related Case Laws)

- Historical Background of Constitution Law, Indian Constitution and its salient features.
- Preamble, Fundamental Rights and Duties, Directive Principles of State Policy, Executive, Union State Legislative Relations, Emergency Provisions, Amendment of the Constitution, Types of Writ, Writ Jurisdiction.
- Functions and Responsibilities of the Union and the States, Parliament and State Legislatures: Structure, Function, Power and Privileges. Issues and challenges pertaining to Federal Structure: Devolution of Power and Finances up to local levels and challenges therein.
- Functions and Duties of the Indian Union and State Governments, Role of Governor in States, Distribution of Powers between the Union and States (Union list, State list and Concurrent list) Issues and Challenges, Rural and Urban Local Governance Under 73rd and 74th Constitutional Amendment, Constitutional Authorities and their Role.
- Judiciary in India-Structure and Functions, important provisions relating constitutional amendments,
- Constitutional provisions contained in chapter-V: The High Courts in the State.
- Constitutional provisions contained in Chapter-I Finance, Chapter-II Borrowings and Chapter III Property, Contracts, Rights, Liabilities in Part XII of Indian Constitution.
- Various Statutory bodies and Quasi-Judicial bodies.

2. Legal Theory

Introduction and Sources of Law, Positivism, Natural Law Theory, Sociological Jurisprudence, Theories of Punishment, Rights and Duties, Nature, Scope and Importance of Administrative Law, Principles of Natural Justice, Administrative Discretion and its control, Judicial review of Administrative Action-Writ Jurisdiction, Lokpal and Lokayukta, Public Interest Litigation, Prepare Appeal/Revision proposal on given fact, Legal software, Legal Terms and Phrases, Legal Maxims, Drafting of Pleading and Conveyancing.

3. Important Acts/Codes/Rules

- Bharatiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023 (BNSS)
- The Bharatiya Sakshya Adhinyam, 2023 (BSA)
- Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023 (BNS)
- Law Officers Rules, 2009.

- The code of Civil Procedure, 1908
- Letters Patent Act, 1865.
- The Limitation Act, 1963.
- The Contempt of Courts Act, 1971
- Other relevant acts.

4. Policy, Acts & Rules Related to Environment Protection.

- **Water (Prevention & Control of pollution) Act, 1974 and amendments therein**
 - Power & functions of regulatory agencies
 - Provision relating to prevention and control
 - Scheme of Consent to establish, Consent to operate
 - State Water Laboratory
 - Penalties for violation
 - Provisions for closure/directions in apprehended pollution situation
- **Air (Prevention & Control of pollution) Act, 1981 and amendments therein**
 - Power & functions of regulatory agencies
 - Provision relating to prevention and control
 - Scheme of Consent to establish, Consent to operate
 - State Air Laboratory
 - Penalties for violation of consent conditions
 - Provisions for closure/directions in apprehended pollution situation
- **Environment (Protection) Act 1986 and amendments therein**
 - Genesis of the Act
 - Power & functions of regulatory agencies
 - Provision relating to prevention and control
 - Scheme of Consent to establish, Consent to operate
 - Laboratory under EP Act
 - Penalties for violation of consent conditions
 - Provisions for closure/directions in apprehended pollution situation
- The Hazardous Waste (Management and Handling) Rules 2016 and amendments therein
- The Biomedical Waste (Management and Handling) Rules 2016 and amendments therein
- Coastal Regulation Zone Notification
- E-waste Management Rules 2022 and amendments therein
- Plastic Waste Management Rules 2016 and amendments therein
- Municipal Solid Wastes (Management & Handling) Rules 2016 and amendments therein
- Noise Pollution (regulation and control) Rules 2000 and amendments therein
- Construction & Demolition Waste Management Rules 2016 and amendments
- EIA Notification 2006 and its amendments
- **National Green Tribunal Act 2010:** Familiarization with important sections and clauses of Act
- **The Public Liability Insurance Act:** Familiarization with important sections and clauses of Act

- The National Environment Policy, 2006
- Provisions of the Jan Vishwas (Amendment of Provisions) Act, 2023 related to Environmental laws.
- Ozone Depleting Substances (Regulations & Control) Rules, 2000.
- Battery Waste Management Rules, 2022.
- Manufacture, Storage & Import of Hazardous Chemicals Rules, 1989
- Fly Ash Notification 2021.
- **Important Notification, guidelines, circulars issued by MoEF, CPCB and GPCB**

5. The Gujarat High Court Rules, 1993

CHAPTER-I, CHAPTER-III, CHAPTER-IV, CHAPTER-V, CHAPTER-VI, CHAPTERVII, CHAPTER-XI, CHAPTER-XIII, CHAPTER-XIV, CHAPTER- XVI, CHAPTERXVII, CHAPTER-XXI, CHAPTER-XXVI, CHAPTER-XXVIII, CHAPTER- XXIX, CHAPTER-XXXI, CHAPTER-XXXIII.

- 6. Landmark judgements of Hon'ble Supreme Court, Hon'ble High Court & National Green Tribunal in environment Sector.**
- 7. Current Trends and Recent Advancement in the above field.**

(Prasun Patel)
DEPUTY SECRETARY
GUJARAT PUBLIC SERVICE COMMISSION